

1. sz. melléklet INTEGRÁCIÓS PROGRAM

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezető	4
2.	Az óvodai integrációs program jellemzői	5
3.	Szervezési feladatok	6
3.1.	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása	6
3.1.1.	A beóvodázásért felelős team	7
3.2.	Integrációt elősegítő csoportalakítás	7
3.3.	Az igazolatlan hiányzások minimalizálása	8
3.3.1.	Távolmaradások igazolásának rendje	8
3.4.	A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása	10
4.	Nevelőtestület együttműködése	12
5.	Pedagógiai munka kiemelt területei	14
5.1.	Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés	14
5.2.	Kommunikációs nevelés	15
5.2.1.	Szókincs bővítése	15
5.2.2.	Nyelvi kifejezőképesség fejlesztése	16
5.2.3.	Beszédértés fejlesztése	16
5.2.4.	Beszédészlelés fejlődésének elősegítése	17
5.3.	Érzelmi nevelés, szocializáció	17
5.4.	Egészséges életmódra nevelés	19
5.4.1.	A helyes életritmus	19
5.4.2.	Testápolás	19
5.4.3.	Öltözködés	20
5.4.4.	Pihenés	20
5.4.5.	Táplálkozás	20
5.5.	Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése	21
5.6.	Korszerű óvodapedagógiai módszerek	22
5.6.1.	Projekt módszer	23
5.6.2.	Mozgás	26
5.6.3.	Zene	26
5.6.4.	Drámapedagógia	27
5.6.5.	Szülőkkel való partneri együttműködés	27
6.	Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka	28
6.1.	Egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése	30
6.1.1.	Fogorvos	30
6.1.2.	Gyermekorvos	30
6.1.3.	Védőnő	31
6.2.	Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás	31
6.3.	Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése	31
6.4.	A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés	31
7.	Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal	33

7.1.	Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat	33
7.1.1.	A gyermekjóléti szolgáltatás	33
7.1.2.	Családsegítő szolgálat	34
7.2.	Védőnői hálózat	35
7.2.1.	Korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás	36
7.3.	Szakmai szolgáltatók	37
7.3.1.	Pedagógiai Szakmai és Szakszolgálat	37
7.3.2.	Szakszolgálat	37
7.3.3.	Szakmai Szolgálat	38
7.3.4.	Logopédia	38
7.4.	Civil szervezetekkel való együttműködés	39
8.	Óvoda-iskola átmenet támogatása	40
8.1.	Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka	40
8.2.	Iskolaválasztás támogatása	41
8.3.	Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása	42
8.4.	A gyerekek fejlődésének utánkövetése legalább az általános iskola első évében	45
9.	Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés	46
9.1.	Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel	46
9.2.	A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása	47
9.3.	Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon	48
9.4.	Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása.	49
9.5.	Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése	50
9.6.	Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása	51
10.	Intézményi önértékelés, eredményesség	52
10.1.	Intézményi önértékelés készítése	52
10.2.	Gyermekek száma csoportonként	54
11.	Felhasznált irodalom	64

1. BEVEZETŐ

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetőek. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.

A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönözése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások - szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve - sikeresen ellensúlyozhatóak. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

2. AZ ÓVODAI INTEGRÁCIÓS PROGRAM JELLEMZŐI

Az óvodai integrációs program (óvodai IPR) arra vállalkozik, hogy meghatározza az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében. Az óvodai IPR nem jelent külön programot az óvodai munkában, hiszen minden pontja a hatályos jogszabályok figyelembevételével az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt. Az óvodai IPR egy olyan rendszernek tekinthető, melynek elemeit a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani. Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

3. SZERVEZÉSI FELADATOK

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beazonosítása:

Az IPR (a hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszere) célcsoportjának - 2006/2007-es nevelési évtől „halmozottan hátrányos helyzetű tanuló” – jogi meghatározása:

A közoktatási törvény 121. § (1) bekezdésének 14. pontja szerint „hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapították, ezen belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, illetve szülei legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be, fejezték be sikeresen, továbbá az a gyermek, az a tanuló, akit tartós nevelésbe vettek.”

A halmozottan hátrányos helyzetű családokban élő gyerekek eredményesebb iskoláztatásának elengedhetetlen előfeltétele, hogy 3 éves koruktól rendszeresen járjanak óvodába.

3.1. A HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK ÓVODAI BEÍRATÁSÁNAK TÁMOGATÁSA

Az óvodai beíratás ideje minden év május első hete. Indokolt esetben évközben is felvesszünk gyermekeket az óvodába, ha a férőhely lehetővé teszi.

Legkésőbb 5 évesen meg kell kezdeni az óvodai nevelést, ugyanakkor már 3 éves kortól biztosítani kell az óvodai férőhelyet mindazoknak, akik ezt igénylik.

Aki kérte a jegyzőtől, hogy állapítsa meg gyermekéről, hogy „halmozottan hátrányos helyzetű” és szeretné óvodába járatni, az intézmény köteles őt felvenni teljes napra, ha betöltötte 3. életévét.

3.1.1. A beóvodázásért felelős team

A beiratkozás minden év május első hetében történik. A fenntartó előzetesen meghirdeti az időpontot. Abaújszántón az adott év leendő kiscsoportos óvónőinél lehet beiratkozni, a tagintézményekben pedig a tagintézmény vezetőjénél. Ők fogadják a szülőket és a gyerekeket, felveszik az adatokat.

Meg kell teremteni annak a feltételeit, hogy a védőnők az eddiginél nagyobb szerepet töltsenek be az óvodáztatás előkészítésében. A védőnők ismerik legjobban a kisgyerekes családokat, ők tudják a legtöbbet tenni azért, hogy a családok lélekben felkészüljenek az óvodára, és fontosnak tartásák már 3 éves korban beíratni gyerekeiket.

Meg kell teremteni a védőnők és az óvodák együttműködését, mert így lehet elérni, hogy a megfelelő pillanatban egyetlen 3 éves gyereket se veszítsünk szem elől, és a szülők úgy érezzék, hogy az óvodák tárt karokkal várják az ő gyerekeit is.

Az intézmény feladata, hogy a dolgozó és nem dolgozó szülőktől a nap nagyobb részében átvállalja a gyermekek nevelését, a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermekek 3. életévétől iskolába lépésig, legfeljebb 8 éves korig.

3.2. INTEGRÁCIÓT ELŐSEGÍTŐ CSOPORTALAKÍTÁS

Az esélyegyenlőtlenségek mérséklése leghatékonyabban olyan környezetben képzelhető el, melyben a különböző háttérű gyermekek együtt, egy mikroközösségben nevelkednek. A gesztor óvodánkban rugalmas csoportalakítás történik bármiféle diszkrimináció elkerülése érdekében. Fony, Gibárt tagintézményeiben 1-1 vegyes csoport működik.

Boldogkőújfalu és Boldogkőváralja tagintézményeiben 1-1 óvodai vegyes és 1-1 egységes óvoda-bölcsődei csoport működik.

Az integráció szemlélete mindenkiben könnyen kialakulhat, hiszen a rászorultakon a segíteni akarás legtöbbször benne van. Nyilvánvaló, hogy minél heterogénebb egy gyerekcsoport, annál kevésbé tűnik másnak az, aki valóban jobban eltér az átlagtól.

Az együttnevelés kedvezően hat valamennyi gyermekre. Gyermekeink személyiségfejlesztése, nevelése, csoportmunkában valósul meg: a szülők, óvodapedagógusok, dajkák, logopédus, védőnő szoros együttműködése teremti meg ennek feltételeit.

Az együttneveléssel elért eredményeket a szülők megismerhetik nyílt napokon, intézményen belüli és települési rendezvényeken egyaránt.

3.3. AZ IGAZOLATLAN HIÁNYZÁSOK MINIMALIZÁLÁSA

3.3.1. Távolmaradások igazolásának rendje

- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51.§ a beteg gyermek az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt. Ha a pedagógus megítélése szerint a gyermek beteg, gondoskodik a többi gyermektől való elkülönítéséről, és a lehető legrövidebb időn belül értesíti a gyermek szüleit. Azt, hogy a gyermek egészséges és látogathatja az intézményt, részt vehet a foglalkozásokon, orvosnak kell igazolnia. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát. Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell. A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha

- a szülő előzetesen bejelentette az óvónőnek, hogy gyermekét nem viszi el az óvodába,
- a gyermek beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a gyermek hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

Ha a gyermek távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Ha a gyermek a közoktatási törvény 24.§ (3) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul tíz napnál többet mulaszt, az óvoda vezetője, - a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat –és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban – értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot, az általános szabálysértési hatóságként eljáró kormányhivatalt. Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat, az óvoda haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával kapcsolatos, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 52. § ha a gyermek szülője óvodáztatási támogatásra jogosult,
 - a gyermeknek egy óvodai nyitvatartási napon legalább hat órát az óvodában kell tartózkodnia,
 - az óvoda vezetője az első igazolatlan nap után írásban tájékoztatja a szülőt a mulasztás következményeiről.

Az igazolatlan hiányzások csökkentése érdekében családlátogatás alkalmával igyekszünk a szülőket meggyőzni az óvodai és egységes óvoda-böcsődei nevelés fontosságáról.

3.4. A SZÜLŐK MUNKÁBA ÁLLÁSÁT LEHETŐVÉ TÉVŐ NYITVA TARTÁS KIALAKÍTÁSA

Intézményünk nyitvatartási ideje:

Abaújszántó: 6:00 – 16:30 heti: 52,5 óra.

Boldogkőújfalu: 6:30-16:30 heti 50 óra

Boldogkőváralja: 7:00-17:00 heti: 50 óra

Fony: 7:00-17:00 heti: 50 óra

Gibárt: 7:00-17:00 heti: 50 óra

Az óvoda 5 napon keresztül működik, a hétvégén a szülők gondoskodnak a gyermekek ellátásáról. Az ünnepekkel kapcsolatos változásról ill. az óvoda nyitva tartásának alakulásáról az országos rendelkezések figyelembe vételével írásban tájékoztatjuk a szülőket.

Intézményünkben a nevelési év szeptember 1- től augusztus 31-ig tart.

Nyári zárva tartás:

Minden évben:

Abaújszántó: július 1-2-3. hete.

Boldogkőújfalu: július utolsó 2 hete és augusztus első 2 hete.

Boldogkőváralja: július utolsó 2 hete és augusztus első 2 hete.

Fony: július 20- augusztus 19-ig.

Gibárt: július 20- augusztus 19-ig.

Munkarend változás miatt az intézmény nyitvatartási rendje változhat gesztor- és tagintézményenként egyaránt. A várhatóan bekövetkezendő változásokról tájékoztatjuk a Szülőket.

- A gyermekek heti és napirendje az életkori sajátosságok figyelembe vételével a tagintézményekben és Abaújszántón is minden csoportban a Helyi Pedagógiai Programban meghatározott szempontok alapján történik.
- Az óvoda 5 napon keresztül működik, a hétvégén a szülők gondoskodnak a gyermekek ellátásáról.
- Intézményünkben egy nevelési évben maximum 5 nevelés nélküli munkanapot tartunk, melyeket értekezletek, továbbképzések lebonyolítására fordítunk.

4. NEVELŐTESTÜLET EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A nevelőtestület a nevelési-oktatási intézmény pedagógusainak közössége, nevelési és oktatási kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve.

Cél: A nevelés során a gyermekek egyéni fejlődésének megfelelő elvárásokat, és ezekkel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni. Ennek érdekében a gyerekek és a nevelők minél alaposabb megismerése, az együttműködés szellemiségének egységesítése.

Fontos a műhelymunka az eredményességhez:

- Az egyes gyermekek, gyermekcsoportok nevelésében érintettek együttgondolkodása,
- Szakmai egyetértés,
- Az előrehaladás szükséges és lehetséges útjának tisztázása,
- A fejlődési irány kijelölése,
- Az egymástól tanulás képességének kialakítása,
- Hiányok feltárása,
- Rendszeres szakmai megújulás.

Együttműködés formái:

- Értékelő megbeszélések,
- Esetmegbeszélések,
- Problémamegoldó fórum,
- Hospitálások: alkalmazott pedagógiai módszereket, a további feladatokat egyeztetjük,
- Értékelő megbeszélések évi 3 alkalommal.

Cél: A gyermek fejlődési és fejlettségi sajátosságainak feltárása annak érdekében, hogy a pedagógus a lehető legoptimálisabb fejlesztési tervet tudja elkészíteni.

Dokumentálása: Tervezett, tudatos megfigyelés

Egyéni fejlesztési napló

a) Esetmegbeszélés - kezdeményezheti bármelyik óvónő

- Sajátos helyzet elemzése
- Továbbképzés jellegű műhelymunka (ötletbörze)
- Tréning
- Résztvevők köre (a témától, helyzettől függően)
- Érintett szülő, gyermek
- Nevelők csoportja

b) Problémamegoldó fórum: összehívhatja bármelyik óvónő, GYIF

Fórumon résztvevők köre kibővül: SZM, ÖK, GYIF, CKÖ, Családsegítő képviselője egy-egy gond orvoslására

c) Hospitálások: Új módszerek bemutatása, elsajátítása

A nevelőtestület értekezletei

A nevelőtestület feladatainak ellátása érdekében számos értekezletet tart a nevelési év során. A kötelező értekezletek rendjét az intézmény éves munkaterve rögzíti.

Rendkívüli értekezlet hívható össze, ha a nevelőtestület tagjainak egyharmada, valamint a közalkalmazotti tanács és az intézmény vezetője vagy vezetősége szükségesnek látja.

Intézményünkben a nevelési évet nyitó értekezletet minden évben augusztus utolsó hetén tartjuk. Ezen felül minden hónap első hetében nevelőtestületi értekezleten veszünk részt.

Itt az aktualitásokról beszélünk és a gyermekekről. Külön figyelmet fordítunk a HH és HHH gyermekek problémáira. Tapasztalatokat cserélünk, megbeszéljük az esetleges problémák megoldásainak különböző lehetőségeit. A munkaközösségek beszámolóit is meghallgatjuk.

A nevelési évet záró értekezletünket minden év júniusában tartjuk.

5. PEDAGÓGIAI MUNKA KIEMELT TERÜLETEI

5.1. AZ ÓVODÁBA LÉPÉSKOR KOMPLEX ÁLLAPOTFELMÉRÉS

Minden óvodába kerülő gyermek adatait felveszik az óvodapedagógusok. A felvétel során kapott adatokból és információkból megtudhatjuk, hogy a vizsgált gyermek biológiai és pszichológiai szükségletei hogyan, miként elégülnek ki a családban. A család szociális helyzete, életszínvonala jelzésértékűek az állapotfelmérés során. A testvérek számából, életkorából kiderülhet az, hogy hogyan éli meg a gyermek a testvérszerepet. Az énképét, identitását, társaihoz való alkalmazkodását is nagymértékben meghatározza ez.

A mozgás és a beszéd fejlődésére vonatkozó válaszokból megtudhatjuk, hogy volt-e, illetve van-e jelentős lemaradása a gyermeknek ezekben a funkciókban, pl.: megkészt beszédfejlődés, vagy akár fogyatékosagra utaló jel.

A gyermeknevelés egyik legnagyobb problémája, hogy a gyermeket miként tanítsuk meg a belső feszültségeinek kezelésére.

A vizsgált biológiai szükségletek szabályozásának alakulása megmutatja, hogy a gyermek frusztrációs toleranciája miként alakítható.

A gyermek eddigi betegségei, egészségi állapota, betegségre való hajlama, kórházi kezelése jelzik, hogy a gyermek átélt-e valamilyen formában szeparációs szorongást, vagy megjelenik-e a gyermek énképében egyfajta betegszerep. Mindezek természetesen hátráltatják, illetve meghatározzák a gyermek óvodai beszoktatását.

A szülők őszinte válaszaiból megtudhatjuk, hogy milyen gondok adódhatnak a beszoktatásnál, s ezekre megfelelően fel tudunk-e készülni. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a szülő érezze a természetes érdeklődést, amit gyermekük illetve családjuk iránt tanúsítunk.

5.2. KOMMUNIKÁCIÓS NEVELÉS

A kapcsolatteremtésben és a kapcsolat tartásában a gyermek számára óriási jelentőségű az élıszó, az élıszóbeli kifejezés.

A kommunikáció alapvető feltétele az egymást meghallgató és az egymáshoz beszélő társak beszédkedve, beszédkészsége, anyanyelvi szókincsének használata.

A kommunikációs nevelés célja:

- a szocializáció elősegítése, a családi nevelés pótlása, kiegészítése
- egyéni fejlesztés biztosítása az arra rászoruló gyermekeknél
- a személyiség pszichés beállítódásának megalapozása, az elfogadás, az együttműködés, önállóság, kapcsolatfelvétel és kapcsolat alakítás területén.
- az iskolai alkalmasság elősegítése, az iskolai kommunikációs kudarcok megelőzése.

Az anyanyelv bármely területének fejlesztése a legnagyobb sikerrel és a leggyorsabban óvodáskorban végezhető.

Az anyanyelv elsajátítása a gyermek egész életét meghatározza.

Ez óriási felelősség a gyermek közvetlen környezete számára, s egyben azt is jelenti, hogy nagy odafigyeléssel kell segíteni a gyermeknek abban, hogy hátrányát leküzdje, sikeresen fejlődjön, s ezáltal megelőzze a következményeként fellépő összes lehetséges problémát.

A gyermek beszédfejlesztése legsikeresebben a családban oldható meg, még akkor is, ha később –esetleg- szükség lesz szakember segítségére.

5.2.1. Szókincs bővítése

Minden alkalmat kihasználunk, hogy új szót tanítsunk a gyermeknek. Játékos foglalkozás keretében sokat mesélünk, verselünk. Mesekönyveket, képeket tartalmazó könyveket nézegetünk, s megneveztetjük a gyermekkel az ott látható tárgyakat, eseményeket.

A könyv és a képek kiválasztásánál mindig szem előtt tartjuk a gyermek életkorát, érdeklődését.

5.2.2. Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése

Spontán beszélgetést kezdeményezünk a gyermekkel a különféle témákról, mindig ügyelve arra, hogy a gyermeket érdekelje a dolog. A beszélgetés történhet a gyermek élményéről vagy egy eseményről, egy meséről, vagy az „élet dolgairól” pl.: vásárlás, hétvégi időtöltés stb.

5.2.3. Beszédértés fejlesztése

A beszéd megértés az elhangzó szavak, szókapcsolatok, mondatok, jelentésének, tartalmának megértése. A gyermek beszédmegértésében jelentkező nehézségek normál beszélgetések, a mindennapi élet során nehezen vehetőek észre.

Minél később derül ki a beszédmegértési probléma, annál lassúbb ütemű a fejlődés, s annál nehezebb feladat elé állítja a felnőttet a megfelelő fejlesztés alkalmazása.

A fejlesztés során a feladat kettős:

- egyfelől a helyes stratégia és folyamatműködés kialakítás (alkalmazkodva a gyermek életkorához)
- másfelől a már kialakult gátlások csökkentése, megszüntetése, sikerélmény közel folyamatos biztosítása.

A beszédértés fejlesztése érdekében igyekszünk egy mesét egymást követő két hét alatt több alkalommal is elmondani, mert a mesék ismételt meghallgattatása a gyermekkel, nagyon jó hatással van a beszédértés fejlődésére.

A mese történéseivel kapcsolatosan kérdéseket teszünk fel, s az ezekre kapott válaszokból megtudjuk, hogy képes-e követni és feldolgozni az elhangzottakat.

5.2.4. Beszédészlelés fejlődésének elősegítése

A beszédészlelés az a készség, amelyik lehetővé teszi a gyermek számára, hogy beszédhangokat, beszédhangok kapcsolódásait, hosszabb hangsorokat felismerjen és képes legyen az elhangzásnak megfelelő sorrendben megismételni. Ennek a készségnek az eredménye az, hogy a gyermek megtanulja anyanyelve szavainak hangzását, és egyre több új szó felismerésére lesz képes.

A fejlesztés célja, hogy a gyermek beszédészlelésének szintjei megfeleljen az életkorában elvártnak.

A fejlesztés érdekében a mindennapi életbe rövidebb-hosszabb, speciális „játékos” beszélgetéseket iktatunk.

A gyermekek általában szívesen vesznek részt ezekben a játékokban, különösen akkor, ha már sikerélményeik is vannak.

Azokat a játékokat, amelyekben a gyermek már sikeres, a megadott gyakoriság mellett, felváltva használjuk.

5.3. ÉRZELMI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ

Az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi függőségeinek a kielégítése, az érzelmi biztonság.

Olyan érzelmi légkör megteremtése a célunk, ami kiegyensúlyozott, tevékenységi rendszere jól strukturált, és az érzelmi biztonság olyan tapasztalatokhoz juttatja a gyermekeket, hogy jó együtt lenni, tevékenykedni.

Törekszünk az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése érdekében, hogy

- már óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket,
- a gyermek-gyermek, és a felnőtt-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze,

- egyszerre segítsük a gyermek szocializációs érzékenységének fejlődését és én tudatának alakulását,
- elegendő teret engedjünk a gyermek önérvényesítő törekvéseinek,
- lehetőséget adjunk, hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit, gyakorolhassa a másság elfogadását.

Az óvodai nevelés alapvető feladata, hogy a kisgyermek számára közvetítse, megalapozza és kialakítsa a kapcsolattartás alapvető, normatív szabályait, a kívánt viselkedési módokat.

Intézményünkben a

- bizalom egyaránt fontos a felnőtt-gyermek, és a gyermek-gyermek kapcsolatban. Alapja, feltétele minden emberi együttlétnek. Komfortérzés kialakításában, feldolgozásában meghatározó jelentőségű,
- a szeretetteljes magatartás, meleg, barátságos, biztonságot sugárzó légkört biztosít a csoport tagjai számára. Az óvodapedagógus feladata, hogy ő maga is követendő példát mutasson,
- a tiszteletadás minden gyermek számára alapvető követelmény,
- a gyermekek egymás iránt érzett és kinyilvánított megbecsülése az együttélés fontos követelménye,
- a segítségnyújtás gyakorlására számos lehetőség kínálkozik (pl. az önkiszolgálásban ügyesebb gyermek segít az arra rászorulóknak.).

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységeknek a gyakorlása.

Az óvodai élet gazdag tevékenységrendszerrel, a társak teljesítményszintje természetes közege annak, hogy az egyén több dimenzióban is szembekerüljön saját képességeivel.

Minél jobban alakul önértékelése, annál fontosabb számára a kudarctűrő képessége. Általa lehetővé válik az értelmes „belátás” és a viszálykodásmentes csoporttársi együttműködés.

5.4. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

Az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége a gondozás, amely segíti a kisgyermek szükségleteinek kielégítését, elősegíti a növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, egészséges életmódjának kialakulásához.

Kiscsoportban elsődleges feladatunk a gondozási tevékenységek megismertetése és tudatosítása a gyermekekben. Hiszen van olyan gyermek, aki a legalapvetőbb tisztálkodási tevékenységeket sem ismeri.

A gondozás a gyermek fejlődése során egyre több egészségnevelési elemet tartalmaz.

A fejlesztés tartalma:

5.4.1. A helyes életritmus

Kialakítását fontosnak tartjuk. Igyekszünk ezt a családdal együtt kialakítani, ennek érdekében óvodai és óvodán túli ajánlott napirenddel segítjük a családi nevelést. A napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra.

5.4.2. Testápolás

A testápolás a gyermek egészségének védelmét, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakítását szolgálja. A WC használata, a szappannal történő kézmosás, arcmosás, a kéz leöblítése, szárazra törlése a saját jelükkel ellátott törülközővel. A fogápolási eszközök használata és tisztán tartása stb., mind-mind olyan tevékenység, amely a gyermekek természetes igényévé, rögződött szokássá kell, hogy váljanak. A szokások betartásánál fontosnak tartjuk a személyes példamutatást, a folyamatos ellenőrzést, biztatást, dicséretet. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek egyéni szükségleteinek a kielégítésére.

5.4.3. Öltözködés

Az öltözködés védekezés az időjárás változása ellen, de fejleszti a gyermekek önállóságát is.

Célunk, hogy a gyermekek óvodai öltözéke kényelmes legyen. A gyermekeket önálló öltözködésre szoktatjuk.

5.4.4. Pihenés

A pihenés és az alvás fontos a gyermekek napirendjében. A gyermekek minden alkalommal meghallgatnak egy mesét. Tiszteletben tartjuk a gyermekek alvási szokásait, otthonról hozott kedvenc játékaival pihenhet a gyermek. Minden gyermek kényelmes, megfelelő méretű ágyon alszik. Óvodai pléddel takaróznak, amelyre Abaújszántón, Fonyban és Telkibányán a huzatot a szülők biztosítják, hétvégeken tisztítják. Boldogkőújfaluban az óvoda biztosítja és tisztítja az ágyneműt és a huzatot. Boldogkőváralján az óvoda biztosítja, a szülők hétvégeken tisztítják az ágyneműhuzatot. Alvás idején biztosítjuk a nyugodt, csendes légkört, a folyamatos levegőcserét, a besötétített csoportszobát. A csoport igényeinek megfelelően halk relaxációs zene szól. A pihenéshez kényelmes ruhát vesznek fel a gyermekek. A pihenés időtartamát folyamatosan csökkentjük.

5.4.5. Táplálkozás

A táplálkozás a növekedés és fejlődés elengedhetetlen feltétele. Intézményünkben tízórai, ebéd uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. Szorosan együttműködünk a családokkal, hogy megismerjük a gyermekek étkezési szokását. Kiszűrjük az étvágytalan, rosszul evő gyermekeket. Ezeket a gyermekeket megpróbáljuk dicsérettel és buzdítással több evésre szoktatni. Igyekszünk minden gyermekkel megkínáltatni az ételt, de sohasem erőltetjük őket az elfogyasztására. Egyéni bánásmódot alkalmazunk a

lassabban evő gyermekeknél. Elegendő időt biztosítunk számára az étel elfogyasztására. A táplálkozás idején a kulturált étkezés szabályainak betartására, és a helyes táplálkozási szokások kialakítására törekszünk.

Havonta –a lehetőségeket figyelembe véve- a gyermekek és az óvodapedagógusok zöldség, vagy gyümölcssalátát készítenek. A szülők is besegítenek zöldséggel és gyümölcssel a csoportok változatos, vitamindús étrendjének az alakításába.

Az étkezések feltételeinek a biztosításában a gyerekek is részt vesznek, önkiszolgálás és naposi munka alkalmazásával. Különös figyelmet fordítva az esztétikus terítésre.

5.5. TÁRSADALMI ÉRZÉKENYSÉG TUDATOS FEJLESZTÉSE

Óvodai nevelésünkben egyik fontos feladatunk, hogy a gyermekben alakuljon ki a társakkal való érintkezés és együttműködés képessége.

Tudatosan törekszünk a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és a közös tevékenységek kibontakoztatására.

Természetesen jó közösség csak akkor jöhet létre, ha alkalmazkodásra képes egyének alkotják. A cél az, hogy az adott lehetőségek között a legtöbbet legyünk képesek egyéniségükből kihozni, az erkölcsi tulajdonságok kialakulásával, erősítésével és fejlesztésével.

Igyekszünk felkészíteni a gyermeket arra, hogy társadalomban élünk. Korunknak megfelelő ismereteket nyújtunk a családról, a munkájukról, az egymáshoz való viszonyról, az együttélés konkrét tapasztalatairól.

Szem előtt tartjuk a tolerancia megérettetését, amely arra neveli a gyermeket, hogy képes legyen elfogadni másokat, lehetőséget adunk neki az önálló véleménynyilvánításra és önbizalmának növelésére.

Játék során a gyermekek „újra játsszák” életüket, mindazt amit a családban, óvodában vagy tágabb környezetben tapasztalnak, látnak. Ez az „újra játszás” elősegíti a

szocializálódást, a társadalomba való bekapcsolódást, illetve támpontot nyújtanak a gyermek környezetében meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához.

5.6. KORSZERŰ ÓVODAPEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

Az óvodai foglalkozásokon életkorhoz igazított óvodapedagógiai módszereket alkalmazunk.

A nevelés egészét átható ismeretátadás, tapasztalatszerzés, kötetlen és kötött kezdeményezések foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták, játékos tevékenykedtetéseken keresztül zajlik.

Célunk az, hogy önként és örömmel vegyen részt a gyermek a tanulási folyamatban.

A fejlesztés során figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait és egyéni fejlődési ütemét.

Lehetőséget kínálunk olyan szituációk átélésére, ahol megismerheti a felfedezés, a kutatás örömeit. A gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztésére törekszünk.

Fő feladatunk a differenciálás: a különböző képességű, eltérő ütemben fejlődő gyermekek egyéni fejlesztéséről való gondoskodás.

A differenciálás jelenti az egyéniségek kibontakoztatását akár az úgynevezett átlagos képességű, akár tehetséges, vagy hátrányos helyzetű szociokulturális közegben nevelkedő, hátrányokkal küzdő gyermekek csoportját tekintve.

Intézményünk minden gyermek esetében tudatosan, tervszerűen segíti a szociális és értelmi képességek kibontakoztatását és az iskolai beilleszkedéshez szükséges pszichikus funkciók fejlesztését.

Az egyénre szabott feladatokkal követjük a gyermekek munkatempóját, a speciális terhelési igényeket.

5.6.1. Projekt módszer

A tanulás folyamatában gesztor és tagóvodáink a projektet, mint a tanulásszervezési lehetőségek egyik újfajta módját alkalmazzák, mely a tanulásszervezési módok közül az egyik leghatékonyabb. Ez a tanulásszervezési mód szemléletében gyermekközpontú, korszerű tudást közvetít, a demokratikus és az életre nyitott személyiség önkibontakozását inspirálja.

A projektek olyan komplex feladatok, amelyeknek középpontjában egy gyakorlati természetű probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása, hanem a lehető legtöbb vonatkozásának feltárása, így a témát a gyermekek széles körű összefüggésben dolgozzák fel.

A cél sohasem a tanulás, hanem valamilyen konkrét produktum létrehozása. A tanulás mint kísérő eszköz van jelen, a főszereplők a produktum elérésére irányuló tevékenységek. A tanulás a tevékenységek tervezése, szervezése, a szokások alakítása, elsajátítása közben indirekt módon valósul meg.

A projekt módszer a gyermek érdeklődésére, az óvodapedagógus és a gyermek közös tevékenységére épülő módszer. A megismerési folyamatok a projektek tevékenységeinek sorozatában valósulnak meg.

A projekt módszer jellemző jegyei

- A nagyfokú szabadság, amelyet a gyermekek számára biztosít a célok kiválasztásától, a tervezéstől a feladat végrehajtásának módozatain keresztül, egészen az elkészült produktum értékeléséig.
- A konkrét, a mindennapi életből vett problémákat közösen oldják meg, eközben a gyermekek saját elképzelései is megvalósulnak.
- A gyermekek aktív részvétele és érdeklődése biztosított, mert a gyermekek maguk választhatják ki érdeklődésük, képességeik, tempójuk szerint azokat a feladatokat,

amelyek számukra vonzóak. Lehetnek ezek a kiválasztott feladatok akár a téma feldolgozásából, akár a tervezésből, akár a megvalósítás folyamatából.

- Az óvodapedagógus-gyermek és a gyermek-gyermek közötti természetes együttműködésre épül mind a téma kiválasztásában, mind a hozzá szükséges tudás megszerzésében, a kellékek és eszközök beszerzésében, a produktum elkészítésében és bemutatásának megszervezésében.
- Központi témája (ami lehet élethelyzet vagy a komplex feladat megoldása) tevékenységekben vagy tevékenységek sorozatában valósul meg. Pl. szilvabefőtt tételre: szilvaszedés, szilvavásárlás, -mosás, -válogatás, üvegmosás, szirupkészítés stb.
- A téma jellegétől függően időtartama lehet rövidebb vagy hosszabb (nap, hét, hónap vagy akár több hónap).
- A témafeldolgozás teljes, mivel az adott körülményekhez képest a lehető legtöbb összefüggés kerülhet felszínre (pl. a szilva mint gyümölcs, az egészség, a higiénia, a tartósítás módjai, az ősz jellemzői).
- A tevékenységekbe integrált műveltségtartalmak sokoldalú tapasztalatok során épülnek be a gyermeki tudatba.
- Kollektivizál és individualizál, mert közös tervezéssel, közös szervezéssel, közös végrehajtással és ellenőrzéssel együttműködésre, összedolgozásra, munkamegosztásra, kooperativitásra sarkallja a gyermekeket, ugyanakkor lehetővé teszi, hogy ki-ki maga válasszon magának „testhez álló” feladatot – ezzel individualitásukat viszik a közös vállalkozásba.

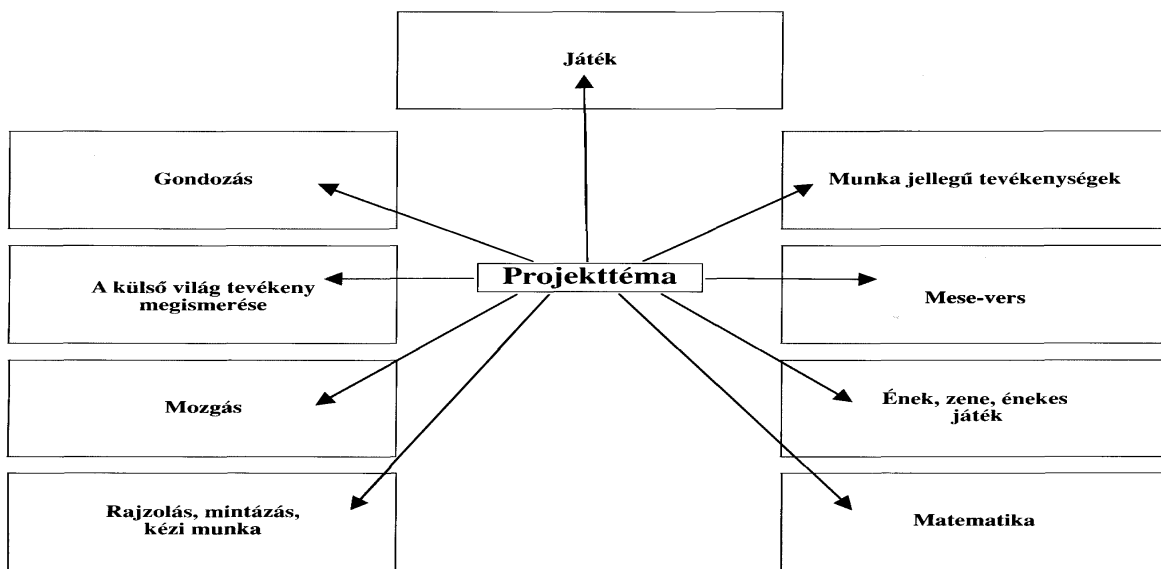
A projekt megvalósulásába a szülői támogatás és közreműködési készség is bevonható.

A projektek fajtái

- Egy gyakorlati feladat, mint például egy hasznos tárgy vagy dolog megtervezése és kivitelezése (pl. farsangi jelmez készítése, szüret, madárkalács készítése stb.).
- Egy esztétikai élmény átélése (pl. betlehemezés, szüreti mulatság, anyák napja stb.).

- Egy probléma megoldása (pl. a csoportszoba átrendezése, Hová menjünk kirándulni? stb.).
- Valamilyen tevékenység elsajátítása (pl. kerékpározni tanulok, varrás, körmöcskésztés stb.).
- Valamilyen tudás elsajátítása (pl. az évszakok, az egészség, a családom, stb.).

A projektben az alábbi séma jeleníti meg a téma és a tevékenységformákban rejlő integrált műveltség tartalmak összefüggéseit

A központi téma tevékenységek sorozatában valósul meg, amely során kapcsolatba lépnek az egyes tevékenységformák műveltség tartalmaival.

Óvodánkban a projekt egy-egy konkrét tevékenység megtervezését célozza. Az egyes projektek között kellő időt hagyunk az élmények belső feldolgozására és lecsengésére.

5.6.2. Mozgás

A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése óvodai életünk fontos feladata.

A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású, napi 20-30 perces testmozgás nemcsak a kondicionális és a koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a személyiség differenciált fejlesztéséhez is.

A gyermekekben megalapozzuk azt az igényt, hogy jó és szükséges mindennap rendszeresen mozogni. Biztosítjuk az önálló, szabad mozgást, változatos eszközök alkalmazásával.

5.6.3. Zene

Intézményünkben a zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, és szoktatja őket a szép, tiszta éneklésre.

A zenei nevelés programja 3 éves kortól 6-7 éves korig az életkori sajátosságok és az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével, átgondolt, tervezett, kiemelt tevékenység.

A fejlesztés tartalma a korosztálynak megfelelő dalanyagból, zenehallgatási anyagból áll.

A zenei élmény serkenti a gyermekek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotókedvét, megalapozza a zenei anyanyelv kialakulását.

A gyermekek zenei élményeket szereznek játék közben spontán, kötött és kötetlen foglalkozásokon, egyéni érdeklődésük alapján.

5.6.4. Drámapedagógia

A drámapedagógia a nevelés szerves részeként hatékony nevelési módszerként működik. Hozzásegít ahhoz, hogy egy-egy téma valódi élménnyé váljon a gyerekek számára, akcióként, élményként éljék meg azokat.

5.6.5. Szülőkkel való partneri együttműködés

Kora gyermekkorban a szülői bánásmód minősége, az érzelmi és értelmi stimuláció a meghatározó a gyermek fejlődése szempontjából. A szülői készségeket, ismereteket sokféle módon próbáljuk intézményünkben fejleszteni, pl: tájékoztatással, gyakorlati útmutatással, otthoni segítségnyújtással, képzéssel, szülő-gyermek kapcsolat erősítésével, szülői kompetenciák fejlesztésével.

Biztosítjuk a szülők részére az óvodai életbe való beilleszkedést. A nehézségek megoldására való törekvés jellemzi együttműködésünket, s a pedagógiai tapintat nélkülözhetetlen eszköz a cél érdekében.

6. GYERMEKVÉDELEMMEL, AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL, SZOCIÁLIS SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL KAPCSOLATOS MUNKA

Cél: felmérni mindazokat az okokat, amelyek a gyermek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák.

Feladat: A lehetőségeken belül megadni minden segítséget a hiányok kompenzálásához – a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között.

A települések lakosságának sokszínűsége – kulturáltságban, anyagi lehetőségeiben, a nemzeti, etnikai hovatartozás tekintetében – jellemző módon tükröződik az óvodába járó gyermekek családi hátterében is.

A hátrányos szociokulturális környezetből érkező gyermekek száma az óvodában emelkedést mutat. Fontos, hogy a gyermekek 3 éves kortól kezdve járjanak óvodába.

Az óvodában sikerrel fejlesztendők az egészséges óvodás gyermekek mellett a gyengén látók, hallássérült és enyhén fogyatékos gyermekek.

A hallássérült gyermekek fejlesztése szurdopedagógus és a logopédus segítségével megoldható. A hallásfogyatékos gyermek rendszeres fülészeti kezelésre, illetve ellenőrzésre szorul, mivel változás állhat be a hallásban. A változás esetleg a gyermekkel folyó pedagógiai munka módszerének alakítását is szükségessé teszi. Ezért a gyermekekkel foglalkozó szakemberek mindegyikének tudnia kell a kontrollvizsgálatok eredményét, ismerni kell a szakorvosi tanácsokat, és konzultálnia kell azok beválásáról vagy éppen eredménytelenségéről, a napi tapasztalatokról.

A sajátos nevelési igényű gyermekek a Nevelési Tanácsadó gyógypedagógusának, pszichológusának segítségével eredményesen fejleszthetők.

A gyermekorvossal és a védőnővel a kapcsolat a gyermekek egészsége testi, lelki fejlődésének követése, segítése érdekében jönnek létre és folyamatosan működnek. A

gyermekorvosi, védőnői, fogorvosi ellátás kiterjed az óvodára, egészségügyi és preventív célokkal működik szűrő és státuszvizsgálatok formájában.

Intézményünkben valamennyi óvodapedagógus kötelességének érzi, hogy a rábízott gyermekeket pedagógiai eszközökkel védje és segítse.

Év elején felmérjük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. Sajnos térségünkben nagyon sok családban van munkanélküli szülő, így sok a hátrányos helyzetű gyermek is.

Tiszteletben tartjuk a gyermekek és a családok világnézetét, értékrendjét. Senkit nem kényszerítünk vallásuk, nézetük megváltoztatására. Fakultatív hitoktatás működik intézményünkben. Abaújszántón római katolikus, görög katolikus, református. Fonyban görög katolikus, Boldogkőújfaluban, Boldogkőváralján és Gibárton nem történik hitoktatás. Arra törekszünk, hogy az óvodások beilleszkedése minél zökkenő mentesebben történjen meg. Igyekszünk a családokat és a gyermekeket minél jobban megismerni. Az egészségügyi intézményekkel (gyermekorvos, fogorvos, védőnő) tartjuk a kapcsolatot. Minden évben egyszer általános egészségügyi vizsgálatra kerül sor óvodánkban. Abaújszántón kétszer fogászati szűrésre visszük el a gyermekeket. A védőnő a csoportokban minden hónapban tisztasági vizsgálatot végez.

Azokhoz a családokhoz, akik nem hozzák óvodába a gyermeket, a családgondozók segítségét kérjük.

Minden évben szülői értekezletet, nyílt napokat szervezünk a családokkal az eredményesebb együttműködés érdekében.

Ezen kívül a csoportok kirándulást szerveznek és sport napot tartunk óvodánkban.

A logopédiai foglalkozást szakember végzi óvodánkban.

Az Alapítvány az Abaújszántói óvodás gyermekekért jóvoltából az abaújszántói óvodába játékot, sporteszközöket vásárolunk, otthonosabbá tesszük intézményünket, rendezvényeket szervezünk. Boldogkőváralján a Boldogkői Egyesülettel együttműködve közös kulturális illetve sportprogramot szervezünk a családoknak.

Az egészség az egyik legfontosabb értékünk. Egészségüket döntően befolyásolja környezetünk és életmódunk. Fontosnak tartjuk óvodánkban az egészséges gyermekkor biztosítását, az egészséges környezet megteremtését, az egészséges táplálkozás biztosítását, az egészségnevelés továbbfejlesztését, az aktív testmozgás biztosítását.

6.1. EGÉSZSÉGÜGYI SZŰRŐVIZSGÁLATOK KEZDEMÉNYEZÉSE, MEGSZERVEZÉSE

6.1.1. Fogorvos

Abaújszántón

Célunk, hogy a gyermekeink már kisgyermekkorban ismerkedjenek meg a fogorvos munkájával. Minél hamarabb alakuljon ki a kölcsönös bizalom tevékenysége iránt. Oldjuk fel a gyermekek félelmét, szorongását.

Két alkalommal történik a szűrés: ősszel és tavasszal.

Feladatunk: a gyermekekkel a bejelentkezett napokon a délelőtti időszakban meglátogatjuk a fogorvosi rendelőt és minden kisgyermek részt vesz a fogászati szűrésben.

A fogorvos javaslatait közvetítjük a szülők felé.

6.1.2. Gyermekorvos

Az óvodai csoportokban egy-egy alkalommal végez általános vizsgálatot a védőnő segítségével.

Feladatunk: a gyermekek feszültségének feloldása. A felmerülő problémák továbbítása szülők felé.

6.1.3. Védőnő

Minden hónapban tisztasági vizsgálatot végez a csoportokban. Ellenőrzi a gyermekek egészséges táplálkozását. Elkészíti a gyermekek törzslapjait.

6.2. GYERMEKORVOSI, VÉDŐNŐI TANÁCSADÁS

Szülőknek egy-két alkalommal szervez a védőnő intézményünkben egészséges életmóddal kapcsolatos előadást pl. egészséges étkezés, mozgás fontossága. Felvilágosító egészségvédő programokat szervezünk közösen.

A fogorvos egy alkalommal a fogápolás fontosságáról ad tanácsot a szülőknek.

Így az aluliskolázott szülők is ismereteket szerezhettek a gyermekeik egészséges nevelése, életszemléletének kialakításával kapcsolatosan.

6.3. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSOK KEZDEMÉNYEZÉSE ILLETVE SZERVEZÉSE

A családgondozók segítségével évente több alkalommal ruhanemük és játékok szétosztására kerül sor a rászoruló körében.

Ezáltal a HHH gyermekek életkörülményei is javulnak.

6.4. A SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZERREL VALÓ AKTÍV EGYÜTTMŰKÖDÉS

A gyermekvédelmi törvény olyan szociálpolitikai célt tűzött ki maga elé, amely egy tágabb gyermekvédelmet, a minden rászoruló gyermek egyenlőségét növelő általános ellátó rendszer keretét határozza meg.

A társadalom működési zavarai a leginkább kiszolgáltatott réteget a gyerekeket és a fiatalokat sújtják, közülük is a leginkább azokat, akik amúgy is hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetben kénytelenek élni. Egészséges fejlődésük előmozdításához szükség van a személyiségfejlődés bonyolult feltételrendszerét figyelembe vevő gyermek – és ifjúságvédelmi tevékenységre is, melyben az óvodapedagógusainknak fontos szerepük van. A gyermekvédelem minden gyermekre és fiatalra kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi tudnivalók összessége. A gyermek és ifjúságvédelem területén legfontosabb a prevenció. Ehhez szükséges a gyermekek családi és életkörülményeinek megismerése. A hátrányos és nehéz anyagi körülmények között élők támogatása.

Cél: a gyermek problémáit minél korábban felismerni és minél hatékonyabban kezelni.

Az óvodai gyermekvédelmi felelős az óvodai gyermekvédelmi munka szervezője, ami azt jelenti, hogy nemcsak egyedül az ő feladata a gyermekek problémáinak figyelemmel való kísérése, hanem minden óvodapedagógusé. A gyermek védelmét szolgáló alapellátás lehet:

- pénzbeli (rendkívüli vagy rendszeres gyermekvédelmi támogatás, óvodáztatási támogatás)
- természetbeni (étkezési térítési díj kedvezmény)
- személyes gondoskodás: a gyermekvédelmi és családvédőkkel való együttműködés
- a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok gyermekei az intézményi étkezést ingyen vehetik igénybe
- minden HHH gyermek óvodai ellátásban részesülhet, mivel a feltételek adottak.

7. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK KIALAKÍTÁSA AZ ÓVODÁN KÍVÜLI SZERVEZETEKKEL, KÜLÖNÖSEN AZ ALÁBBIAKKAL

7.1. GYERMEKJÓLÉTI, CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLAT

7.1.1. A gyermekjóléti szolgáltatás

Kiterjed a társult településeken élő valamennyi gyermekre, így az óvodás gyermekekre is.

A gyermekjóléti szolgáltatást:

- ellátások teljesítésével – gondozással
- ellátások közvetítésével – szolgáltatással
- szervező tevékenységgel – szervezéssel

biztosítják.

A gondozói tevékenységeket a gyermekjóléti szolgálat alkalmazottjai végzik.

A szolgáltatás közvetítésével segítik elő, hogy a gyermekek vagy családtagjaik hozzájussanak valamely szolgáltatáshoz.

Tájékoztatják a szülőket mindazokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének elősegítésével.

Ennek érdekében:

- segítséget nyújtanak a szülő kérelmének előterjesztéséhez
- szükség esetén kezdeményezik a támogatás megállapítását, az ellátás igénybevételét a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál, szolgáltatónál

➤ felkészítik a szülőt a támogatás célszerű felhasználására.

A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés során:

➤ segítséget nyújtanak a szülőnek ügyei hatékony intézéséhez

➤ tájékoztatják a szülőt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről.

A gyermekek számára olyan szabadidős programok szervezését kezdeményezik az intézményekkel együttműködve amelyek a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák.

A gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi és összehangolja a gyermekjóléti munkában érintett személyek – köztük az óvoda – részvételét is az észlelő és jelzőrendszerben.

Az intézménynek jelzési kötelezettsége van a gyermekjóléti szolgálat felé, amennyiben valamely gyermek veszélyeztetettségét észleli. Jelzési kötelezettségünknek a gyermekjóléti szolgálat által kiadott adatlap kitöltésével teszünk eleget. A szolgálat a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése ill. megszüntetése érdekében.

A gyermekjóléti szolgálat és intézményünk közötti hatékony együttműködés és tevékenységünk összehangolása érdekében esetmegbeszélést tartunk. Az esetmegbeszélés célja a szolgáltatásra rászoruló gyermeket és családot érintő információk cseréje, azok rögzítése, a feladatok meghatározása illetve elosztása a résztvevő szakemberek és egyéb meghívottak között.

7.1.2. Családsegítő szolgálat

A családsegítés a családokban, a családban élő vagy egyedülálló személynek nyújtott professzionális segítség, támogatás ahhoz, hogy életüket emberi módon élhessék. Egy családcentrikus személyes gondolkodási forma.

Intézményünkkel oly módon állnak kapcsolatban, hogy az óvodába járó gyermekek családjának nyújtanak segítséget. A családsegítő szolgálat tevékenysége kettős jellegű:

- szociális
- mentálhigiénés tevékenységet folytatnak.

Az arra rászoruló családokkal történő esetmunka során életvezetési, nevelési tanácsadással szolgálnak. A segítő szakember tájékozódik a segítséget kérő helyzetéről, a kapcsolattartás során feltárja a problémákat, hozzásegíti a családokat a reális helyzetfelismeréshez.

A családdal közösen probléma – megoldási tervet dolgoznak ki, és a megvalósítás folyamatában támogatja őket.

A támogatásnak különféle formái vannak: információátadás, ügyintézésben segítségnyújtás, tanácsadás, együttműködés a probléma – megoldásban érintett intézményekkel, egyéni, - pár, – és családterápiás tevékenység ellátása, természetbeni, anyagi támogatások, személyes támogatások közvetítése stb.

A szolgálat is gyűjt hasznos adományokat, társadalmi szervezetekkel, mert az eredményes szociális munka egyik legfontosabb feltétele a széles kapcsolatrendszer és a jó együttműködés.

A családsegítő szolgálat és intézményünk közös célja, hogy a gyermekek családban történő nevelése, testi, lelki egészségük fejlődése biztosított legyen.

7.2. VÉDŐNŐI HÁLÓZAT

A védőnő elsősorban preventív feladatokra képzett, az alapellátás meghatározott területén dolgozó szakember. Intézményünkben fontos feladatának tekinti, hogy:

- segítse a gyermekek zavartalan, harmonikus fejlődését,

- megelőzze az egészségkárosodást,
- egészségnevelő tevékenységet folytat,
- figyel a családon belüli változásokra és felhívja rá az óvónő figyelmét,
- aktívan közreműködik a felmerülő problémák rendszerében.

Az óvodai beiratkozások előtt, március hónapban jelzi a vezető felé, hogy kik azok a gyermekek, akik betöltötték a 3. életévüket és különösen ajánlja óvodai nevelésben való részvételüket. Segítséget nyújt abban, hogy ezeket a családokat tájékoztatja az óvodai nevelés fontosságáról és előnyeiről.

7.2.1. Korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás

A gyermekszegénység elleni küzdelem leghatékonyabb módja a gyermekszegénység kialakulásának megelőzése. A gyermek születésének pillanatától meg kell tenni az esélyeihez szükséges intézkedéseket, a korai készség – és képességfejlesztés, másrészt fel kell ismerni, hogy a gyermekszegénység és a családok helyzete, a lakáskörülmények nem választhatók el egymástól, a két problémát együtt kell kezelni.

A korai életéveknek meghatározó szerepük van a későbbi életút szempontjából. A gyermekek optimális fejlesztése érdekében fontosnak tartjuk a gyermekek rendszeres időközönként történő szűrését, amely a gyermek egészségi állapotáról – kognitív -, mozgás -, beszéd és érzelmi fejlődéséről szól, ez a korai és hatékony fejlesztés érdekében történik.

Azon gyerekek számára akik nem részesülnek óvodai nevelésben, képességgondozó és – fejlesztő szolgáltatások biztosítására törekednek a védőnői hálózat dolgozói. A gyermekszegénység problémájának megoldása komplex megközelítést igényel.

7.3. SZAKMAI SZOLGÁLTATÓK

7.3.1. Pedagógiai Szakmai és Szakszolgálat

A kistérségi pedagógiai szakszolgálat feladatai közül, óvodánkban ellátja a :

- nevelési tanácsadást
- és a logopédiai ellátást, beszédjavítást.

7.3.2. Szakszolgálat

Az intézet ellátja:

- a beilleszkedési, alkalmazkodási és magatartászavarokkal küzdő,
- az érzelmi – és akarati élet területén sérült,
- teljesítmény problémákat mutató,
- és beszédhibájuk miatt logopédiai segítséget igénylő óvodás gyermekeink vizsgálatát, diagnosztizálását és terápiáját.

A Szakszolgálatot a szülők nevelési nehézségeikkel közvetlenül felkereshetik, így már a bajok jelentkezésének kezdeti időszakában segítséget kaphatnak.

Az intézmény javaslatára csak akkor kérhetjük a Szakszolgálat vizsgálatát, ha a szülő beleegyezik és ezt aláírásával igazolja.

A vizsgálat előzetesen egyeztetett időpontban az intézményünkben történik, amelyen természetesen a szülő is részt vesz.

A szakemberek által készített szakvélemény tájékoztatást ad az óvodapedagógusoknak arról, hogy milyen rehabilitációs célú foglalkozást kell szerveznünk annak érdekében, hogy az érintett gyermek a közösségi életbe be tudjon illeszkedni.

A Szakszolgálattal a gyermekkel való foglalkozás hatékonysága érdekében szoros kapcsolatban vagyunk, mivel a gyermek fejlesztése, beilleszkedésének elősegítése csak akkor lehet sikeres és eredményes, ha a Szakszolgálat munkájába bevonja a szülőket és az óvodapedagógusokat is.

A fejlesztéseket, a Szakszolgálat szakemberével történt fejlesztési terv kidolgozása után kezdjük el.

Folyamatosan konzultálunk a gyermek fejlődésében bekövetkezett változásokról. Megbeszéljük az elért eredményeket, és az időközben felmerült esetleges problémákat. A szülőkkel is szoros kapcsolatban állunk, hiszen a gyermek fejlesztése érdekében mindenképpen szükséges a szülő, a Szakszolgálat és az óvodapedagógus együttműködése.

A gyermek kontrollvizsgálata után, amennyiben szükség van rá, kidolgozzuk a fejlesztési terv további lépéseit.

7.3.3. Szakmai Szolgálat

A Szakmai munkaközösségekkel való kapcsolatunk eseti. Részt veszünk az általuk szervezett programokon, rendezvényeken, szakmai napokon, seregszemléken. A munkaközösségi foglalkozásokon lehetőség van az óvónők közötti információ-és tapasztalatcserére, mely nagy mértékben segíti nevelői munkánkat.

7.3.4. Logopédia

Intézményünkben a logopédiai szolgáltatás feladata a beszédhibás gyermekek vizsgálata, terápiája. A logopédus heti egy alkalommal foglalkozik a beszédhibás nagycsoportos és amennyiben lehetőség van rá a középső csoportos gyermekekkel.

A korrekciós munka során célja az érthető tiszta beszéd, az életkornak megfelelő szókincs kialakítása, a kifejezőkészség fejlesztése, az iskolára való felkészülés elősegítése.

A beszédterápia során egyéni és csoportos foglalkozások keretében biztosítja a beszéd fogyatékoság felszámolását és a komplex kommunikációs fejlesztést.

A hagyományos logopédiai feladatokon kívül a terápiába részképesség – fejlesztő módszereket is beépít. Az óvodapedagógusok és a logopédus között szoros az együttműködés. Ajánlást ad és segítséget nyújt abban, hogy milyen kommunikáció ill. anyanyelvi fejlesztő játékok alkalmazása a legcélszerűbb a hatékony fejlesztés érdekében.

Az óvodai nagycsoportokban szervezett keretek között dislexia prevenciót végez, mely az iskolai előkészítést szolgálja.

7.4. CIVIL SZERVEZETEKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Abaújszántón, Boldogkőújfaluban, Boldogkőváralján és Fonyban működik Cigány Nemzetiségi Önkormányzat.

Gibárt Cigány Nemzetiségi Önkormányzat nem működik.

A gesztor és tagintézmények a Cigány Nemzetiségi Önkormányzattal állnak kapcsolatban. A hatékony együttműködés érdekében célunk a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat bevonása az intézmény munkájába.

Fontosnak tarjuk a párbeszédet a hátrányos szociokulturális környezetből érkező gyermekek minél korábbi óvodai beíratásának és a hiányzások csökkentésének megoldása érdekében.

Segítségüket kérjük a szülőkkel történő kapcsolattartás hatékonysága miatt.

Törekszünk a gyermekek identitás tudatának erősítésére. Fontosnak tartjuk egymás kultúrájának tiszteletben tartását, a nyitottságot és a másság elfogadását.

A szülői programok szervezésénél kérjük együttműködésüket. Saját eszközeikkel ők is segítsék a program sikerét.

Az integrációs nevelés eredményeiről tájékoztatás adunk. A nyílt napokon való részvétel biztosításával lehetőségük van az óvodai élet közvetlen megismerésére.

Meghívjuk képviselőiket óvodai rendezvényeinkre.

Célunk, hogy a fenti szervezetekkel való együttműködés eredményeként az esélyegyenlőségi és pedagógiai célok megvalósuljanak.

A különböző partnerekkel való kapcsolatunk, közös munkánk, erőfeszítésünk hozzásegíti a családokat és a gyermekeket a hátrányok csökkentéséhez, az élet esély növeléséhez.

8. ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET TÁMOGATÁSA

8.1. ISKOLAÉRETTSÉG ELÉRÉSÉT TÁMOGATÓ PEDAGÓGIAI MUNKA

Abaújszántón, Boldogkőváralján egy általános iskolai egység és egy-egy óvodai egység működik. Fony óvodája az abaújszántói, Boldogkőújfalu óvodája a boldogkőváraljai általános iskolával áll kapcsolatban. Feltétlenül szükséges a jó, harmonikus viszony kialakítása a két intézménytípus között. Elsősorban olyan kapcsolat kialakítására törekszenek pedagógusaink egymással, amely a gyermekek minél zavartalanabb iskolakezdését elősegíti. Ennek érdekében igyekszünk egymás programját, pedagógiai

munkáját megismerni, hogy összehangolhassuk nevelési céljainkat, elképzeléseinket. Együtműködésünkre jellemző a kölcsönös érdeklődés, nyitottság és bizalom.

A gyermekek zavartalan iskolakezdésének elősegítése érdekében programunkban fontos helyet foglal el az óvoda és az iskola kapcsolata és az együtműködés elősegítése.

Fontosnak tartjuk az óvoda előkészítő szerepét.

A mi közös felelősségünk, hogy ne okozzon törést az óvoda-iskola közötti átmenet.

Ennek elősegítése érdekében minden nevelési év elején közösen kidolgozunk az általános iskolával egy együtműködési tervet, melyben meghatározzuk a közös munka feladatait a határidőkkel és a felelősökkel kiegészítve.

8.2. ISKOLAVÁLASZTÁS TÁMOGATÁSA

A szülők szinte mindegyike általában a lakóhelyén működő általános iskolába írta be gyermekét. A boldogkőújfalui és a fonyi óvodásokat többségében az abaujszántói és a boldogkőváraljai általános iskolába íratják.

Annál a gyermeknél, akinél a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság sajátos nevelési igényt állapított meg, a szülők a bizottság javaslatát figyelembe véve írta be gyermekét a számára megfelelő iskolába.

A nagycsoportban az első szülői értekezleten egy kiadványt adunk át a szülőknek, mely tartalmazza az iskolaérettség kritériumait.

A szülők számára beszélgető kört szervezünk szakemberek bevonásával (védőnő, pszichológus, gyermekorvos stb.), ahol egyes nevelési problémák megoldását segítő, eseti megbeszélések történnek. Egy-egy többeket érdeklő témában előadás megtartását kezdeményezzük.

Iskolakezdés előtt a nagycsoportos szülőkkel igyekszünk megismertetni az iskolák programját, elvárásait. Közös szülői értekezletet szervezünk az iskola pedagógusaival, ahol megismerkedhetnek a szülők az iskolával, a tanítókkal, lehetőségük van kérdéseket feltenni, tájékozódni. A leendő elsős tanítók is megismerkednek a szülőkkel, felvázolják

nevelési elveiket, ismertetik a módszereiket, az iskola igazgatója tájékoztatást nyújt az intézmény pedagógiai programjáról, életéről.

Intézményünk igyekszik a szülőket bevonni a nevelés folyamatába. Fontos feladatnak tarjuk az intézmény és a család közötti jó partneri kapcsolat kiépítését. A családokat az elejétől fogva partnerként kezeljük, felmérjük igényeiket, elvárásaikat.

Mivel az óvodánknak kiemelkedő szerepe van a gyermekek eltérő ütemű éréséből és fejlettség szükségleteiből fakadó hátrányok leküzdésében, nagy hangsúlyt fektetünk a korai szűrő és az erre épülő fejlesztő programokra. Törekszünk a szülőket maximálisan tájékoztatni, ösztönözni az együttműködés kialakítására. Minél részletesebben igyekszünk beavatni a különböző folyamatokba, amikbe a gyerek részt vesz.

8.3. AZ ÉRINTETT ISKOLÁKKAL KÖZÖS ÓVODA - ISKOLA ÁTMENETET SEGÍTŐ PROGRAM KIDOLGOZÁSA

Az abaújszántói gesztor és a boldogkőváraljai tagintézménynek a saját településükön, a fonyi tagintézménynek Abaújszántón, a boldogkőújfalui tagintézménynek Boldogkőváralján, a gibárti tagintézménynek az Encsen működő általános iskolával sikerült tartalmas kapcsolatot kialakítaniuk a gyerekek minél probléma mentesebb iskolakezdésének érdekében. Együttműködésünkre jellemző a kölcsönös nyitottság, amely hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek, programjának megismeréséhez, összehangolásához.

Minden évben elkészítünk egy együttműködési tervet, melyben meghatározzuk a közös munka feladatait.

Az intézmények közötti kapcsolatot a feladatokból adódóan leginkább az elsős, a negyedikes (leendő elsős) osztályfőnökök tartják a nagycsoportos óvó nénikkel.

Novemberben a volt nagycsoportos óvó nénik látogatnak el az iskola első osztályába, hogy megnézzék a csoportjaikba járt gyerekek beilleszkedését az iskolai környezetbe.

Januártól várjuk intézményünkbe a leendő első osztályos tanítókat, hogy megismerkedjenek jövőbeli tanítványaikkal. Lehetőségük nyílik megismerni a leendő elsősöket, a kiemelkedő és gyengébb képességű, a szociális hátrány és a magatartászavar miatt veszélyeztetett gyermekeket.

A tanítók az év folyamán többször is meglátogathatják a nagycsoportosokat. Megfigyelhetik munkájukat foglalkozásokon, játékidőben, és szereplések alkalmával. A mindennapi életről teljes képet kaphatnak, megismerhetik az óvoda napi- és heti rendjét, a hagyományainkat, szokásainkat, a családdal való együttműködés formáit.

Februárban a nagycsoportosokkal ellátogatunk az iskola könyvtárába, ahol mesefoglalkozás keretén belül ismerkednek a könyvtárral.

Márciusban nyílt hetet tartunk, hogy az érdeklődő szülők, pedagógusok tapasztalatokat gyűjthessenek az óvodai életről.

Boldogkőváralján az iskolával közösen szervezett családi programok során az érdeklődő szülők és pedagógusok tapasztalatokat gyűjthetnek az óvodai életről.

Áprilisban és májusban a nagycsoportosok ellátogatnak az iskola első osztályába, hogy ismerkedjenek az új milióval, és szeptembertől ne legyen teljesen idegen az új életszintér.

Áprilisban a családokkal való hatékonyabb együttműködés és a szoros kapcsolat kialakítása érdekében közös szülői értekezletet szervezünk az iskolába induló gyermekek szüleinek, ahol az iskola képviselői tájékoztatást adnak az iskola elvárásairól, programjáról.

A közös szülői értekezlet megtartását követő napokban, „suliváró” játékos iskola előkészítő foglalkozással várják a gyermekeket az első osztályos tanítók.

Az iskola évnyitó ünnepségén az óvodások kis versekkel szerepelnek.

Az intézmények közötti – fent említett éves feladatokon kívül - a kapcsolatot szorosabbá kívánjuk tenni időnként nevelői fórum szervezésével. Mivel fontos feladatnak tartjuk a gyerekek érdekében az óvoda-iskola közötti átmenetet minél zökkenő mentesebbé tenni, ezért a gesztor és tagintézmények az általános iskolák alsós nevelőivel közösen, egy

óvoda-iskola átmenetet könnyítő munkacsoportot működtetnek, mely eredményesen dolgozik a kapcsolat szorosabbá tételén az intézmények között. Az iskola pedagógusai megismerhetik az óvodában használt dokumentumokat is (személyiséglap, fejlesztési lap, kimeneti szint mérés, vizsgálatkérőlap, problémajelző adatlap a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat részére)

Az eredményes iskolakezdés érdekében az IPR előírja a DIFER mérés 4-9 éves gyermekek számára. Ezért a fejlettségi szintek mérésénél mi is áttértünk a DIFER mérésre, amit az iskola az első évfolyamon megismétel, így a mérési eredmények alapján láthatóvá válik a két mérés közötti időszak fejlesztési üteme, és megalapozza az egyéni fejlesztési tervek kidolgozását. Az egymásra épülő pedagógiai munkával elősegítendő a sikerebb iskolakezdés.

Az iskolakezdés zavartalansága érdekében eleget teszünk a következő feladatoknak:

- 100%-os óvodalátogatottság elérése.
- Óvodai személyiségnapló vezetése,
- Iskolaérettségi vizsgálat kérése,
- Kapcsolattartás a logopédussal, és a Szakszolgálattal,
- Közös alkalmazott szakemberek (logopédus),
- Információcsere a gyermek fejlettségi szintjéről,
- A gyerekekről készült jellemzések figyelembe vétele az osztályba sorolásnál.

Igyekszünk megtenni mindent annak érdekében, hogy a gyermekek érdeklődéssel, örömmel menjenek iskolába.

8.4. A GYEREKEK FEJLŐDÉSÉNEK UTÁNKÖVETÉSE LEGALÁBB AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA ELSŐ ÉVÉBEN

Fontosnak tartjuk a gyermekek fejlődésének nyomon követését az óvodai nevelés után is. Már az első pillanattól kapcsolatban állunk az iskolával. Évnyitó alkalmával elkísérjük az elsősöket az iskolába és „átadjuk” őket a leendő tanítóknak .

Az iskolába lépés után is folyamatosan kapcsolatban állunk az 1. osztályos tanítókkal, figyelemmel kísérjük az 1. osztályos gyermekek beilleszkedését, fejlődését. Az első tanév őszén meglátogatjuk az elsősöket az iskolában, rész veszünk a tanórákon. Az itt szerzett tapasztalatokat felhasználjuk a további nevelőmunkában. A kapcsolattartás kiterjed a közös programokon való részvételre, azok esetleges közös megszervezésére (pl. szüreti nap, közös gyermeknap, rendezvények, műsorok).

Segítséget nyújtunk a szülőknek a felmerülő problémák megoldásában, tanácsadásban.

9. SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS

9.1. SZEMÉLYES KAPCSOLAT KIALAKÍTÁSA MINDEN SZÜLŐVEL

A gyermek elsősorban a családban nevelődik. Jó esetben az óvoda folytathatja és kiegészíti a megkezdett nevelési folyamatot.

Sajnos gyakoribb a családban végbement funkcionális változások következtében, hogy az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások korrigálása, a családi nevelésben felmerülő hiányok pótlása.

Fontos feladatunknak tartjuk a családok megismerését, a velük való szoros nevelői együttműködést. A szülők nevelési célkitűzéseinek ismeretében segítünk abban, hogy a gyermek testi, lelki, szellemi állapotát figyelembe véve elvárásaik reálisak legyenek.

Tájékoztatjuk a szülőket nevelési elképzeléseinkről, módszereinkről, tervezett eseményekről, programokról. Különös figyelemmel, tapintattal és realitással adunk tájékoztatást a szülőnek saját gyermekéről. Éreztetjük, hogy segítőszándék vezérel bennünket. A családdal kapcsolatos minden információt diszkréten kezeljük.

Lehetővé tesszük a naponkénti párbeszédet a gyermekek és szülők egyéni igényei szerint, valamit akkor, ha azt az aktuális helyzet megkívánja. A szülők és az óvónők telefonszámcserejével mód van a gyermekkel kapcsolatos bármely felmerülő probléma gyors megoldására, megbeszélésére.

A kapcsolattartás kiterjed közös programokon való részvételre, azok esetleges közös megszervezésére.

9.2. A GYERMEKEK EGYÉNRE SZABOTT BESZOKTATÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA

Az első óvodai élmények meghatározzák a gyermek és a szülő óvodához fűződő viszonyát, a későbbi kapcsolatot is. Ezért körültekintően, tapintatosan, és fokozatosan ismertetjük meg az új környezettel őket.

A gyermek óvodába lépése előtt az óvónők kapcsolatot teremtenek a családdal. Tájékoztatják a szülőket az óvodai élettel kapcsolatos tudnivalókról, megbeszélik a beszoktatás menetét. Az óvónők meghívják a gyermeket és a szülőket, látogassanak el az óvodába, ismerkedjenek meg az udvari játékokkal, barátkozzanak az óvodai légkörrel, ismerkedjenek a csoporttal. Az első találkozás pozitív benyomásai újbóli találkozásra készítetik a gyermeket. A nevelési év kezdetén a vegyes csoportban lévő gyermekeket az új társak fogadására hangolják az óvónők. A beszoktatás idején - ha szükséges később is - a gyermekek otthoni kedvenc játékukat is magukkal hozhatják, így az otthontól való elszakadás könnyebbé válhat. Az óvodapedagógusok elfogadó odafordulásukkal segítik a gyermekeket és a szülőket az új helyzethez való alkalmazkodásban.

Beszoktatásnál el tudjuk azt fogadni, hogy vannak olyan gyermekek, akiknek hosszabb időbe telik az óvodai környezet elfogadása. Különbséget kell tennünk a családból, bölcsődéből vagy más közösségből érkező gyermekek között. Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben új környezettel, emberekkel, szokásokkal találkozik a gyermek. A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megtapasztalásával vagy ennek ellenkezőjével. A család legfontosabb információforrása az óvodáról gyermeke hangulata, benyomásai, tapasztalatai. A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a csoportról, óvodapedagógusokról, óvodáról.

9.3. RENDSZERES NAPI, VAGY HETI TÁJÉKOZTATÁS A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉRŐL, AZ EGYÉNI FEJLESZTÉSI NAPLÓ BEJEGYZÉSEINEK MEGBESZÉLÉSE, A GYEREKEK ALKOTÁSAINAK MEGMUTATÁSA, ELEMZÉSE, SZÜLŐK RÉSZVÉTELI LEHETŐSÉGÉNEK BIZTOSÍTÁSA A FOGLALKOZÁSOKON

A szülőkkel való napi kapcsolat lehetővé teszi a folyamatos tájékoztatást a gyermek fejlődéséről.

Az óvoda nyitottságából adódóan ahhoz, hogy a szülő folyamatosan tájékozott legyen a gyermekével történt eseményekről, napi kapcsolattartásra van szükség. Nyílt napokon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján gyermekük új vonásait, tulajdonságait fedezhetik fel, képet kapnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről, egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.

A fogadóórák megtartását célszerűnek tartjuk személyre szabottan, igény szerint, időpont egyeztetés után lebonyolítani. Ezek az alkalmak adnak lehetőséget olyan információk cseréjére, melyek a gyermekekkel, vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, esetleg bizalmas jellegűek.

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Az óvodapedagógus feladata a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

A gyermekek alkotásait kiállítjuk a csoportok előterében, ahol a szülők megtekinthetik. Így az egyes gyermekek fejlődése a szülők számára látható, melyről az óvónővel konzultálhatnak. A szülő összehasonlíthatja gyermeke alkotásait a vele azonos korú, más fejlettségi szintű csoporttársai munkájával.

9.4. EGYÉNI BESZÉLGETÉSEK, GYERMEKNEVELÉSSSEL KAPCSOLATOS NÉZETEK KICSERÉLÉSE, A CSALÁD SZOKÁSAINAK, ÉRTÉKRENDJÉNEK MEGISMERÉSE, MEGÉRTÉSE, A CSALÁD ERŐFORRÁSAINAK FELTÁRÁSA.

Az óvodapedagógus egyik alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsa a gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonságot.

Az elfogadott általános elvárások közül vegye figyelembe a család szokásait, értékrendjét, a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, képességét, tehetségét, szociokulturális háttérét, segítse gyermekét tehetsége kibontakozásában, valamint hátrányos helyzetének fejlesztésében.

Ahhoz, hogy az óvodapedagógus a fenti követelményeknek megfeleljen, először a gyermeket és annak környezetét, szociális háttérét kell megismernie.

Ehhez nyújt segítséget az első családlátogatás, mely megelőzi a gyermek óvodába lépését.

A családlátogatás során képet kap az óvodapedagógus a gyermek környezetéről, a szülők nevelési felfogásáról, esetleg nevelési problémájáról, a család szokásairól, értékrendjéről.

Az óvodai nevelés messzemenően támaszkodik a családi nevelésre, szoros együttműködésre törekszik. Az óvoda folytatja a szülők nevelő munkáját és a családdal együtt felelős a gyermek személyiségének fejlődéséért. Az óvodában folyó nevelőmunka a gyermekeken keresztül közvetett hatást gyakorol a családra. Az optimális környezetből érkező gyermek kiegyensúlyozottabb kapcsolatot tud kialakítani és fenntartani. A hátrányos szociális háttérből érkező gyermeknél az óvoda hangsúlyozottabb szerepet kap a gyermek fejlesztésében, kiegészül feladata azzal is, hogy a családban felébressze a felelősségérzetet, példát mutasson, nevelési értékeket közvetítsen.

A szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás fontos feladat, szükség van a családdal való együttműködés érdekében arra, hogy rendszeresen tájékoztassa óvodapedagógus és szülő

egymást a gyermekkel kapcsolatos fontos információkról, a gyermekek fejlődéséről, fejlettségéről.

A reggeli és a délutáni találkozások pillanatai lehetőséget adnak az óvónő és a szülő közötti párbeszédre, a kölcsönös érdeklődés kifejezésére, tájékoztatásra. A szülői értekezletek jó alkalmat adnak arra, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvoda rendjével, elvárásaival, feladataival, és a szülők is elmondhassák gondolataikat, javaslataikat. Évente három alkalommal tartunk szülői értekezletet. Nyílt napokon a szülők betekintést nyernek az óvoda és a csoport mindennapi életébe. Minden év márciusában három napot tartunk. Az óvónő és a szülők egyéni kérésre fogadóóra alkalmával beszélnek meg problémáikat.

Boldogkőváralján a csoportok filmjein keresztül a szülők betekintést nyernek az óvoda és a csoport mindennapi életébe, minden évben januárban és áprilisban készül egy-egy órás videó a csoportokról.

9.5. SZÜLŐI KÖZÖSSÉGEK KIALAKÍTÁSA, RENDEZVÉNYEK SZERVEZÉSE

A közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveik közelítésére. A közös programok nem csak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett kirándulásokat, sportprogramokat, kulturális eseményeket, s ezekre való felkészülést is. Fontos, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból úgy külsőségiben, mint belső tartalmukban.

A mai nemzedék fontos feladata a hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása.

A szülőkkel közösen szervezzük a csoportok kirándulásait, a sportnapot, a gyermeknapot.

Meghívjuk a családokat a Mikulás, Farsang, Anyák Napja, Ballagás rendezvényeire.

9.6. PARTNERKÖZPONTÚ MŰKÖDÉS, SZÜLŐI IGÉNYEK KISZOLGÁLÁSA

Az óvodai élet alatt a Pedagógiai Szakszolgálatok (Nevelési Tanácsadó, Speciális képességeket Vizsgáló szakértői Bizottságok, pszichológus, logopédus...) az Egészségügyi Szakszolgálatok (orvos, fogorvos, védőnő), a Gyermek és Ifjúságvédelem Intézményei a gyermekek nevelését speciális szakismereteikkel elősegítik.

A közművelődési intézmény (közösségi ház) rendezvényeit a gyermekek-alkalmazkodva életkori sajátosságaikhoz- érdeklődésüket figyelembe véve látogathatják csoportosan a pedagógus vezetésével, vagy egyénileg a szüleikkel.

Az iskolával való kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a helyi sajátosságokhoz, szokásokhoz, szükségletekhez és feladatokhoz. A kapcsolatok kialakításában az óvoda nyitott és kezdeményező.

10. INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS, EREDMÉNYESSÉG

10.1. INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE

Az intézményi önértékelést, hogy könnyebben áttekinthető legyen, táblázatok segítségével készítjük el. Elsőként a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányának alakulását követjük nyomon. I. sz. táblázat

Fontos, hogy az óvoda körzetéhez tartozó gyermekek igénybe veszik-e óvodánk szolgáltatásait vagy különböző okoknál fogva más településekre járatják őket szüleik, esetleg más településekről hányan járnak hozzánk. Társulásunkhoz tartoznak a következő települések: Abaújszántó, Abaújalpár, Arka, Baskó, Boldogkőújfalu, Boldogkőváralja, Fony, Gibárt, Mogyoróska, Regéc, Sima. Igény esetén amennyiben a férőhelyszám még lehetővé teszi a környező településekről is fogadunk gyermekeket. II.sz. táblázat.

A III.sz. táblázatunk az óvoda és iskola kapcsolatát, együttműködését követi nyomon. A gyermekek óvodából iskolába történő átmenetének megkönnyítése céljából a gyakori párbeszéd az egymás munkájának kölcsönös tisztelete kell, hogy jellemezze pedagógusainkat. Ezt továbbképzések, szakmai napok, programok közös szervezésével tudjuk megvalósítani. A két intézmény egyre nyitottabb egymás felé, így a gyermekek érdekében tett közös munkánkat szeretnénk további lehetőségekkel bővíteni.

Kiemelt helyen kezeljük a hátrányos helyzetű gyermekek beóvodázását. Valljuk, hogy minél korábban kerül be a HHH gyermek az óvodába a hátrányok leküzdése annál könnyebb számára.

A IV. számú táblázat tartalmazza a jelenlegi nagycsoportos gyermekek és beiskolázásra kerülők közül az első osztályos gyermekek számát, az óvodai készségfejlődés vizsgálat eszközét.

Meghatározzuk a különböző partnereinkkel az együttműködés gyakoriságát. Ez a társadalmi és szakmai környezettel való együttműködést szolgálja. V. sz. táblázat.

A személyi és tárgyi feltételeket az IPR szempontjából vettük vizsgálat alá, melyeket a VI., VII. és a VIII: sz táblázat tartalmaz.

A sajátos nevelési igényű gyermekek létszámának alakulását a IX. sz. táblázatban követhetjük nyomon.

A X. számú táblázat szolgál az óvodai ismeretsajátítást, óvodai tanulást segítő eszközrendszer elemének számbevételére.

A HH és a HHH gyerekek arányos elosztása a csoportokban.

I. sz. táblázat

10.2. GYERMEKEK SZÁMA CSOPORTONKÉNT

Óvodai csoport	Gyermeklétszám az óvodai csoportokban Összesen	HH/HHH
ABAÚJSZÁNTÓ		
Szivárvány		
Pillangó		
Nyuszi		
Katica		
Napsugár (e. ó-b.)		
BOLDOKŐÚJFALU		
Napraforgó		
Napocska (e. ó-b.)		
BOLDOGKŐVÁRALJA		
Zsiráf		
Zebra (e. ó-b.)		
FONY Búzavirág		
GIBÁRT Cinege		

Célok: A jogszabály feltételeinek való megfelelés

Feladatok: A HH és a HHH gyerekek arányos elosztása a csoportokban.

1.Határidő/ felelős:.....

2.Határidő/ felelős:.....

3.Határidő/ felelős:.....

II. sz. táblázat

Eljáró és bejáró gyermekek

	Összes óvodás (fő)	HHH óvodás (fő)	
Helyben lakó			
Óvodánk körzetéhez tartozó, de más településen lakó			Honnan?
Más óvoda körzetéből az óvodánkba járó			Honnan?
Óvodánk körzetéből más körzet óvodájába járó			Hová?

Célok: A jogszabályi feltételeknek való megfelelés

Feladatok: A normatíva igénylésére való jogosultság felülvizsgálata

1. Határidő/ felelős.....
2. Határidő/ felelős.....
3. Határidő/ felelős.....

Óvoda-iskola átmenet:

III. sz. táblázat

Együtműködés az iskolával

Iskola neve	Együtműködés gyakorisága, találkozók	Dokumentáció

Célok: Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése

Feladatok:

1.Határidő/felelős:.....

2.Határidő/felelős:.....

IV.sz táblázat

Beiskolázás előkészítése

Jelenleg nagycsoportosok száma (fő)			A beiskolázásra kerülők közül 1.osztályosok (fő)		
Marad még egy évet	Iskolába kerül nem SNI- tanulóként	SNI- tanulóként kerül iskolába	1 évet járt óvodába	2 évet járt óvodába	3 vagy több évet járt óvodába
Ebből HHH tanuló	Ebből HHH-tanuló	Ebből HHH- tanuló	Ebből HHH-tanuló	Ebből HHH- tanuló	Ebből HHH- tanuló

Óvodai készségfejlődés vizsgálata

Az óvodai készségfejlődés- vizsgálat eszköze:

.....

Hány éves gyerekeken mérték?

.....

Célok: A HHH gyermekek iskolaérettségének vizsgálata, biztosítása. Minél több
HHH gyermek kerüljön normál tantervű osztályba.

Feladatok:

1.Határidő/ felelősök:.....

2.Határidő/felelősök:.....

Társadalmi- szakmai környezettel való együttműködés

V. sz. táblázat

Együttműködő partnerek

	Együttműködés gyakorisága (találkozók stb.)	Dokumentáció
Szülők		
Roma nemzetiségi önkormányzat		
Általános iskola		
Gyermekjóléti szolgálat		
Pedagógiai szakmai és szakszolgálatok		
Egyéb, éspedig		

A HHH gyermekek félévente kötelező értékelésére milyen arányban jöttek el a szülők?
(Éves átlagban, az óvoda összes HHH gyermekére vonatkozóan)

.....

Célok: Az Óvoda társadalmi- szakmai környezetének minél szélesebb körben
történő bevonása a HHH- gyermekek iskolai sikeressége érdekében

Feladatok:

1.Határidő/ felelős:.....

2.Határidő/ felelős:.....

Az IPR alkalmazása szempontjából releváns személyi és tárgyi feltételek számbavétele

VI. sz. táblázat

Az óvoda épületének állapota, felszereltsége

Hány csoporttal működik az óvoda?	
Mikor volt az épület utoljára festve?	
Mely része volt utoljára felújítva? Mikor?	
Van-e az épületben	
- megfelelő számú vízöblítéses WC	
- étkező	
- tornaterem	
- nevelői szoba	
- videó, tévé	
- a csoportokban audio-eszköz	
- megfelelő számú fejlesztő játék	

Célok: Az óvoda infrastruktúrájához való egyenlő hozzáférés biztosítása

Feladatok: 1.Határidő/ felelős:.....

2.Határidő/ felelős:.....

VII. sz táblázat

Személyi feltételek I.

Milyen továbbképzéseken vettek részt az óvoda pedagógusai?

Továbbképzés megnevezése	Résztevők nevelési évben	Résztevők száma nevelési évben	Résztevők száma nevelési évben

Célok: Minél több pedagógus sajátítsa el az IPR sikeres alkalmazásához szükséges kompetenciákat.

Feladatok: 1.Határidő/ felelős:.....

2.Határidő/ felelős:.....

VIII. sz táblázat

Személyi feltételek II

Rendelkezésre állnak-e az óvodában az alább felsoroltak?

	Főállású (fő)	Mellékállású (fő)	Egyéb (utazó- pedagógus stb.)
Gyógypedagógus			
Fejlesztőpedagógus			
Logopédus			
Pszichológus			
Szociálpedagógus			
Gyógytestnevelő			

Célok: Megfelelő szakemberek biztosítása az egyéni nevelési ,tanulási
szükségletek kielégítéséhez.

Feladatok: 1.Határidő/ felelős:.....

2.Határidő/ felelős:.....

A sajátos nevelési igényű gyermekek helyzete

IX. sz táblázat

Sajátos nevelési igényű és a nevelési tanácsadó által fejlesztésre javasolt gyermekek

	SNI gyermekek száma az intézmény ben	Integrálta n nevelt SNI- gyermek	Enyhe fokban értelmi fogyatéko s	A pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermek	Az óvodai évek alatt SNI- vé nyilvánított gyermekek száma az utóbbi három lezárt nevelési évben	A Nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján BTM nehézségek miatt rehabilitációra javasolt gyermekek száma
Összesen						
Ebből HHH						

BTM= beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek

Célok: Csökkenjen a HHH gyermekek reprezentációja az SNI gyermekek között.

Feladatok: 1.Határidő/ felelős:.....

2.Határidő/ felelős:.....

X. sz. táblázat

Az óvodai ismeretelsajátítást, óvodai tanulást segítő eszközrendszer elemeinek számbavétele

	Mely korosztálynál alkalmazza?
1. Az integrációt segítő módszertani elemek	
- egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés	
2. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek:	
- a gyerekek önálló-életkornak megfelelő-kreatív tevékenységére épülő foglalkozások	
Műhelymunka- az óvónői együttműködés formái	
- értékelő esetmegbeszélések	
- problémamegoldó fórumok	
- hospitálásra épülő együttműködés	

11. FELHASZNÁLT IRODALOM

- Óvodai nevelés országos alapprogramja (363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet)
- Oktatási Közlöny 2007. évi 11. szám
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról